

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Ольга Козлова

"28" серпня 2023 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о.завідувача кафедри

Микола Іванів

Протокол засідання кафедри
рослинництва та агроінженерії ХДАЕУ
від "21 серпня 2023 року № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ АМПЕЛОГРАФІЯ ТА ВИНОГРАДАРСТВО

Рівень вищої освіти – перший бакалаврський рівень

Освітня програма – Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство

Спеціальність – 203 Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство

Галузь знань – 20 Аграрні науки та продовольство

Кропивницький – 2023

1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Ампелографія та виноградарство
Факультет	Агрономічний
Назва кафедри	Рослинництва та агроінженерії
Викладач	Козлова Ольга Павлівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри рослинництва та агроінженерії. Профайл викладача: https://www.ksau.kherson.ua/agro/kafgenetyky.html Наукові інтереси: Агроекологічні особливості застосування біопрепаратів та стимуляторів росту у технології вирощування соняшнику на Півдні України; Нішеві плодові культури.
Контактна інформація	kozlova_o@ksaeu.kherson.ua +38(097)4564312
Графік консультацій	Консультації на кафедрі відбуваються відповідно до затвердженого графіку проведення консультацій на платформі Zoom
Мова викладання	Українська

2. Анотація курсу

Анотація курсу	Курс «Ампелографія та виноградарство» складає основу теоретичної та прикладної підготовки студентів, без засвоєння якої неможлива успішна діяльність сучасного спеціаліста в галузі садівництва, плодоовочівництва та виноградарства. Предметом навчальної дисципліни «Ампелографія та виноградарство» є: формування у майбутніх фахівців з садівництва, плодоовочівництва і виноградарства знань і практичних вмінь з вирощування посадкового матеріалу та промислових насаджень винограду столових та технічних сортів.
Інформаційний пакет дисципліни	http://dspace.ksau.kherson.ua:8888/course/management.php?categoryid=52

3. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Метою викладання дисципліни є надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності через вирішення технологічних питань згідно з вимогами розвитку галузі на основі інтенсифікації спеціалізованих господарств, використанні досягнень науки та провідного вітчизняного та світового досвіду, потреб промисловості і населення в продукції виноградарства високої якості.
Завдання вивчення дисципліни	Завдання дисципліни полягають у - вирішенні проблеми отримання високих врожаїв столових і технічних сортів винограду у різних зонах його вирощування з урахуванням впливу основних екологічних факторів. - встановлення оптимальної системи ведення культури, насаджень, кущів в залежності від організаційно-економічних можливостей господарства, зони вирощування, сортименту. - вміння оцінити стан росту і розвитку винограду для вибору основних технологічних прийомів догляду. - використання новітніх досягнень світового виноградарства у сучасному виноградарстві України. Вміти закладати виноградники;

- доглядати за молодими і плодоносними виноградниками;
- формувати і обрізувати виноградники;

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу

Загальні	ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 10. Здатність працювати в команді. ЗК 12. Розуміння вимог до діяльності за спеціальністю, зумовлених забезпеченням сталого розвитку України
Спеціальні (фахові)	ФК 1. Здатність обирати та використовувати базові знання зі спеціалізованих підрозділів аграрної науки (плодівництво, овочівництво, виноградарство, ягідництво, грибівництво, рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, ґрунтознавство, механізація, захист рослин. ФК 2. Здатність використовувати навички з вирощування посадкового матеріалу плодових, ягідних культур і винограду, розмноження овоче-баштанних рослин у відкритому і закритому ґрунті та грибів. ФК 3. Здатність використовувати на практиці основні біологічні і агротехнологічні концепції, правила і теорії, пов'язані з плодовими, овочевими рослинами і виноградом. ФК 4. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів плодових рослин і винограду для розв'язання виробничих технологічних задач, у тому числі для їх зберігання і переробки. ФК 5. Здатність оцінювати, інтерпретувати і синтезувати теоретичну інформацію та практичні виробничі і дослідні дані в області садівництва та виноградарства. ФК 7. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин, з урахуванням їхніх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН	ПР 3. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі садівництва та виноградарства ПР 6. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін. ПР 8. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності плодовоовочевих агроценозів із збереженням природного різноманіття ПР 9. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі садівництва та виноградарства ПР 12. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної плодово-ягідної продукції та винограду відповідно до діючих вимог

	ПР 17. Розуміння фундаментальних основ і використання практичних навичок вирощування плодкових, овочевих культур і винограду

5. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2023-2024
Семестр	VIII
Курс	4
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента (ОК 12)
Пререквізити	Генетика – Герботологія – Фітопатологія – Землеробство – Агрохімія - Фізіологія рослин з основами біохімії
Постреквізити	Помологія – Основи наукових досліджень в плодовоовочівництві і виноградарстві – Спеціальне плідівництво – Виробнича практика - Атестація

6. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	5\150
Лекції	34
Практичні / Семінарські	26
Лабораторні	10
Самостійна робота	80
Форма підсумкового контролю	екзамен

7. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Платформи Zoom/ Classroom\Moodl
Обладнання	Наочні посібники, лабораторне обладнання, технічні засоби навчання

8. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт та інше.
Політика щодо дедлайнів і	Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (на 20% від 100 балів).

перескладання	Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин, згідно графіку перездач.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання попущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування). По можливості не запізнюватись на заняття. Дотримуватись безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

9. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
Змістова частина 1 Біологія та екологія винограду							
1	Тема 1	Вступ. Знайомство з культурою винограду	2		2		
	Тема 2	Сучасний стан світового виноградарства та виноробства	2		2	8	
2	Тема 3	Історія, стан і перспективи розвитку виноградарства в Україні	2		2		
3	Тема 4	Особливості будови і розвитку виноградної рослини як ліани	4		4		
4	Тема 5	Екологія винограду, класифікація основних екологічних факторів	2		4	8	
		Разом за 3М 1	12		14	16	

	ПК ЗЧ 1							20
Змістова частина 2 Амрелографія та систематика винограду.								
5	Тема 6	. Систематика родини Vitaceae Juss	2		4	2		
6	Тема 7	Формування сортименту винограду	2	2		6		
7	Тема 8	Ампелографія та селекція винограду	4	2		6		
		Разом за ЗМ 2	8	4	4	14		
	ПК ЗЧ 2							20
Змістовна частина 3 Закладання промислового виноградника								
8	Тема 9	Закладання промислового виноградника	2	2		10		
9	Тема 10	Догляд за молодими насадженнями. Утримання та обробіток ґрунту	2		4	10		
10	Тема 11	Система ведення і формування кущів винограду	4		4	10		
11	Тема 12	Обрізування виноградних кущів	2	2		10		
12	Тема 13	Операції із зеленими частинами куща	4	2		10		
		Разом за ЗК 3	14	6	8	50		
	ПК ЗЧ 3							20
	Всього за курс		34	10	26	80		60

10. Форми і методи навчання

Лекція	Словесні методи навчання: пояснення (інформаційно-повідомлювальне, інструктивне-практичне, пояснювальне-спонукальне, система зображально-виражальних засобів. Словесний метод (лекція – вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням технологій викладання на платформі Zoom.
Практичні /Семінарські	Презентації, демонстрація, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, бесіди, дебати, кейс-методи.

11.

Поточний контроль

Конкретно визначаються методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, твір, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи студента; практичний контроль (під час практичних робіт, на практикумах, під час усіх видів практики); спостереження як метод контролю; тестовий контроль; графічний контроль; програмований контроль; лабораторний контроль; проблемні ситуації тощо.

Вимоги та методи до поточного контролю.

Наприклад: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, звіт, реферат, есе, презентація тощо. Оцінювання знань здобувачів на основі поточного контролю відбувається: а) способом перевірки систематичності та активності роботи здобувача над вивченням програмного матеріалу курсу протягом семестру; б) способом виконання завдань самостійної роботи здобувача.

Підсумковий контроль за змістовою частиною

Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є екзамен, що виставляється на основі результатів поточного контролю та виконання завдань самостійної роботи. Мінімальна кількість балів, за якою студент отримує залік – 60 балів.

Передбачити порядок проведення іспиту

Формою може бути екзамен, комплексний екзамен, екзамен у формі тестування (тестування на паперовому носії із ручною перевіркою, тестування з використанням комп'ютерної техніки), комплексне тестування тощо. Основні вимоги до контролю знань наведені у Положенні про оцінювання знань здобувачів ВО

ХДАЕУ.

Наприклад: форма проведення екзамену – письмова-усна. Види запитань з відкритими відповідями.

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за поточну успішність (не більше 60 балів) та екзамен (не більше 40 балів).

Розподіл балів з дисципліни плодівництво (екзамен)

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)		Екзамен	Підсумкова оцінка (екзамен)
Змістова частина 1	Змістова частина 2		

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	МКР1	T8	T9	T10	T11	МКР 2		
Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 8	Max 4	Max 4	Max 4	Max 4	Max 8	Max 40	Max 100

12. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	Задовільно	не зараховано
35-59	FX	Незадовільно	
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

13. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	1.Ампелографический атлас сортов и форм винограда селекции ННЦ «Институт виноградарства и виноделия им. В.Е. Таирова» / Власов В.В. и др. – К.: Аграрна наука, 2014. – 136 с. 2. Власюк С.Г., Бондаренко А.О. Садівництво і виноградарство: Навч. посібник. - К.: Вища школа, 1990. - 374 с 3. Дудник М.О., Коваль М.М. та ін. Виноградарство. К.: Арістей, 2008. 330с. 2. Виноградарство і виноробство : навч. посібник / Ф.І. Малик та ін. К.: ІСД0, 1994. 304 с 4. Бондаренко А.О. Виноградарство: ілюстрований термінологічний словник. К.: Урожай, 1994. 112 с 5. Гель І.М. Систематика, ампелографія та селекція винограду. Львів, 2015. 90 сУкраїни, 2015. – 79 с.
Додаткова	1. ДСТУ 4955:2008 Виноградники. Проектування. Загальні вимоги. [Чинний від 2009-07-01]. Київ:

	Держспоживстандарт України, 2009. 14 с. 2. Методика діагностики морозостійкості сортів та сіянців. Vinograd: веб-сайт. URL: https://vinograd.info/knigi/metodiki-po-fiziologo-biohimicheskimissledovaniyam/metodika-diagnostiki-morozoustoychivosti-sortov-iseyancev.html. 3. Леус В.В., Маматов М.В., Посилаєв В.А. Виноградарство. Закладання промислового винограду: методичні вказівки до виконання курсового проекту для студентів спеціальності 6.100.130 – плодовоовочівництво та виноградарство. Харків, 2006. 28 с
Інформаційні ресурси	1. Інститут овочівництва і баштанництва https://ovoch.com.ua/ 2. https://agromage.com/vegetable.php 3. Бібліотечно-інформаційні ресурси, книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНУП, наукових, науково-технічних та інших бібліотек України: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/ 4. Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет з переліком сайтів: 5. Журнал Агроіндустрія https://infoindustria.com.ua/tag/zhurnal-agroindustriya/ 6. Agroexpert https://agroexpert.ua/category/agroexpert/ 7. Овочі та фрукти. https://www.pro-of.com.ua/ 8. АгроЕліта https://agroelita.info/ 9. Пропозиція. https://propozitsiya.com/ 10. Агробізнес сьогодні. http://agro-business.com.ua/agro.html 11. Agro times https://agrotimes.ua/magazines/ 12. Дім сад город http://www.dimsadgorod.com/ 13. Agro Mage https://agromage.com/ 14. Український інститут експертизи сортів рослин. http://sops.gov.ua/reestr-sortiv-roslin